

The case of Commander Kulbhushan

Reesham

KULBHUSHAN Sudhir Jadhav alias Hussain Mubarak Patel(born 16 April 1970) is an Indian national ,he was arrested in the Pakistani province of Balochistan on charges of terrorism and spying for India's intelligence agency, the Research and Analysis Wing. The Pakistani government stated that he was a serving commander in the Indian Navy who was involved in subversive activities inside Pakistan and was arrested on 3 March 2016 during operation in Balochistan. The Indian government recognised Jadhav as a former naval officer but denied any current links with him and maintained that he took premature retirement and was abducted from Iran.

On 10 April 2017, Jadhav was sentenced to death by a Field General Court Martial in Pakistan. On 18 May 2017, the International Court of Justice stayed the execution pending the final judgment on the case.

The International Court of Justice (ICJ) has fixed the hearing of Kulbhushan case for February 19-25, 2019. The development follows the submission of the final counter memorial by Pakistan on 18 July, 2018. After the award of death sentence to Kulbhushan by Field General Court Martial on 10 April, 2017 India had taken the case to ICJ in May 2017 asserting that Pakistan authorities were denying India its right of consular access to Yadhav in violation of Vienna Convention. The ICJ after hearing the pleas from both sides stayed the execution of Yadhav. Since the halting of the execution India has made two written submissions to the ICJ and Pakistan accordingly

has given rejoinders to them.

India repeatedly requested Pakistan for consular access to the spy which was denied by the latter contending that spying and terrorism were not covered under the Vienna Convention. Similar position has also been taken by Pakistan at the ICJ. India even challenged the fairness of the trial calling it a 'sham'. However on humanitarian grounds, Pakistan government did allow mother and wife of Kalbhushan to have an interface with him at the Ministry of foreign affairs; a gesture which did not go well with India who criticized Pakistan for handling the visit of the wife and mother of Yadhav saying they were harassed and prevented from talking to him freely. There are numerous examples at the international level where the spies have been denied consular access. The Kulbhushan case is not only related to espionage but also state sponsored terrorism as per confessions of Kalbhushan regarding his assignments and activities that he carried out to foment terrorism and insurgency in Balochistan. However, from the legal perspective it is imperative to see whether Pakistan is justified in denying the consular access to Yadhav or not.

The issue comes under the purview of national law as well as international law. Pakistan is a dualist state, i.e, for international treaties signed by Pakistan to be binding on local courts; implementing legislation is required domestically through the federal legislature. From the perspective of national law, the process is considered the ratification of treaties signed earlier. Interestingly, Article 36 of the Vienna Convention on

Consular Relations (VCCR) 1963, which "affords an individually enforceable right to consular access upon arrest or detention in a foreign country," has not been transposed into domestic law by Pakistan in the Diplomatic and Consular Privileges Act of 1972. This single piece of legislation which solely talks about the 'consular right and privileges' does not have any binding content purporting to provide consular access to foreign nationals arrested or detained on criminal or immigration charges. Thus Pakistan was not obligated to provide Kulbhushan Jadhav consular access as per our domestic law.

Furthermore, Article 36 of the Vienna Convention does not create a binding obligation on a state for providing consular access to foreign nationals arrested on criminal charges. Article 36 (2) of the said convention makes it abundantly clear that this right "shall be exercised in conformity with the laws and regulations of the receiving state" Therefore, Pakistan has acted within the ambit of its domestic law legal by not providing consular access to Kulbhushan Jadhav. Had he been granted consular access it, would have been considered an ultra vires. Espionage is regarded inconsistent with international law since it constitutes an aggressive act against the territorial integrity of another state. Article 2(4) of the UN charter unequivocally stipulates: "All members shall refrain in their international relations from the threat or use of force against the territorial integrity or political independence of any state, or in any other manner inconsistent with the Purposes of the United Nations." Quincy Wright, a famous expert

on international law said "In time of peace [...] espionage and, in fact, any penetration of the territory of a state by agents of another state in violation of the local law, is also a violation of the rule of international law imposing a duty upon states to respect the territorial integrity and political independence of other states".

It is pertinent to mention that India and Pakistan also signed a treaty on consular access to prisoners known as "Pakistan-India Agreement on Consular Access, 21 May 2008". In that treaty, both the states had agreed that the right of consular access should be subject to discretion in situations where the arrest was made on political or security grounds. Article 6 of that agreement unambiguously states, "In cases of arrest, detention or sentence, made on political or security grounds each side may examine any such case on its merit." The agreement was signed between the two sovereign states and creates a binding obligation upon them to respect and comply with the agreed policy under the Vienna Convention on the Law of Treaties, 1969. India has been excessively relying on the Vienna Convention Consular Rules (VCCR) 1963 in Kulbhushan's case. However, it fails to acknowledge that Article 73 of the same Convention states"

(1) The provisions of the present Convention shall not affect other international agreements in force as between States Parties to them. (2) Nothing in the present Convention shall preclude States from concluding international agreements confirming or supplementing or extending or amplifying the provisions thereof". Therefore,

the bilateral agreements like the one Pakistan has with India is perfectly legal and would supersede anything contained in the VCCR.

Hence, keeping in view the charge sheet against Kulbhushan Jadhav, his case provides serious grounds of public policy and public security as he had been accused of a string of terrorism offences as a result of which, consular access has been rightly denied to him.

Apart from the legal perspective the facts of the case and the revelations made by Kulbhushan himself have raised very serious questions about the stance taken by India on the whole issue. The spokesman of the ministry of foreign affairs in a briefing after the filing of the counter memorial sounded very confident about Pakistan's chances of carrying the day. His confidence was premised on very pertinent questions i.e why commander Yadhav possessed a passport in the name of Hussain Mubarak Patel? If the passport was a fake document then how could he travel out of India 17 times, including from Mumbai and New Delhi? If it was real, how could he be in possession of a passport in a fake name? And if he was retired as per Indian claims then why did India fail to produce his retirement or pension papers?

What will be the outcome of this battle cannot be predicted for sure but ostensibly Pakistan has a strong case. The questions posed by Pakistan would be difficult for India to answer to the satisfaction of the ICJ who believably would need authentic, credible and irrefutable evidence by India to nullify Pakistani stance on the issue.

Pakistan, Russia Historic Military Cooperation Pact

Kiran

PAKISTAN-Russia relations or Russo-Pakistani relations refers to the bilateral, historical, cultural, and international relations between the Islamic Republic of Pakistan and the Russian Federation. The Soviet Union and Pakistan first established the diplomatic and bilateral relations on 1 May 1948. On May 1, 2018, Pakistan has celebrated 70th Anniversary of Diplomatic Relations with Russia that has been developing in the new spheres.

In early August, a two-day inaugural meeting of Russia-Pakistan Joint Military Consultative Committee ended with the signing of a ground-breaking military cooperation agreement that allows Pakistan's army officer to be trained in Russia. Russia's engagement with Pakistan has increased since the realization that the nonchalant US behavior towards the Afghan crisis may jeopardize regional peace, upon which Asia's success as an emerging economic power of the twenty first century depends. In May 2018, Pakistan offered to have a Multidimensional Strategic Partnership with Russia on the premise that both the countries face mutual fears and challenges in the region. According to former Pakistani army general Yasin Malik, Afghanistan is the center of all Moscow-Islamabad military relations.

In a related development, in a press conference held after the meeting between Pakistan's former foreign minister Khawaja Asif and Russian foreign minister Sergey Lavrov, on February 20, 2018, both the countries raised concerns over the increasing presence of Islamic State Militants in the Northern and Eastern Afghanistan. Russia has alleged that approximately 10,000 IS militants are operative in the war-torn country. During his interview with the BBC World, General Nicholson, the Commander of NATO's Resolute Support Mission in Afghanistan, said that Russia had exaggerated the IS presence in Afghanistan only to justify military assistance to the Taliban. Navy Captain Tom Gresback, the public affairs director at Resolute Support headquarters, made a similar assessment and said there was little evidence of IS expanding role in Afghanistan. Experts on Russian foreign policy believe that by raising IS threat that invites fear and intimidation Russia can achieve three benefits. One it will enable to consolidate anti-west nationalist block around Russia's expanded diplomatic role in Afghanistan. Two it will strengthen Moscow's alliance with Central Asian countries. Three, Russia will have a common ground with Pakistan to resolve the Afghan political crisis.

The US has been blamed

by the Russian for showing a complacent attitude towards the IS. The argument goes that since the Mother of All Bombs' strike in April 2017 that killed 92 IS militants, Washington has taken to an unaggressive approach towards IS's migration to Afghanistan from Syria and Iraq. In view of this policy failure, the Russian special envoy to Afghanistan Zamir Kabulov released a statement in December 2017, saying that Russia was the first country to have alarmed the International community about the security challenge that the Islamic State's expanding footprint posed to the region. Russia, however, wasn't the only voice that upped the ante against the IS, Kabul has been equally perturbed and wanted the NATO to identify the threat and respond accordingly. A parallel notion running through the policy circles is that the US has been facilitating the IS in Afghanistan. Russian state media outlet Sputnik has quoted Iranian and Afghan military and policymakers to support this allegation that the US has been supporting the IS in Afghanistan to mitigate the influence of the Taliban.

Russia was one of the many countries to support the US invasion of Afghanistan in 2001. Moscow was also not happy to learn about the US decision to leave Afghanistan in 2014 because

of the reservation that the US was leaving behind an unfinished business that may haunt the region, especially the Central Asian Countries, with a more organised terrorist organisation. But a new geopolitical situation in the region no more allows Russia to remain neutral. With the realization among the regional players that the US policies have failed to deliver in Afghanistan, the Russian diplomatic engagement has been welcomed and supported. Russia and Taliban leadership first sat across the negotiating table in 2007 to discuss the issue of drug trafficking through the Central Asian countries that border Afghanistan. The mutual fear of the IS has once again brought the two to a common ground.

Many political gurus see Russian paradox with suspicion, arguing that Moscow is supporting one militant group to eradicate the other. For the Russians, the Taliban perhaps have always been the part of the solution to the Afghan turmoil rather than its cause, as the US has been taking them, until Washington realized that engagement with the Taliban was indispensable. Many Central Asian countries, previously wary of Russian rising influence, have also extended the hand of cooperation to double down the efforts to handle the IS.

Kyrgyzstan has actively

participated in the Russian-led military drills aimed at increasing the Collective Security Treaty Organization's preparedness against the threat of IS. Similarly, Tajikistan has enhanced security ties with Russia and has assisted it in the supply of light weaponry to the Taliban's anti-IS operation. Last month, Pakistan held a meeting of the intelligence heads from Russia, China, and Iran to determine intelligence sharing mechanism in the context of the IS threat. Going back, a Joint Working Group on March 21, 2018, was also held between Moscow and Islamabad at the Foreign Affairs Ministry in Pakistan, with the singular aim to designate the emergence of IS in the region as a "grave concern."

Whether the IS emergence theory, played out by Russia, holds water or not, only time will tell. The theory that the US has failed in Afghanistan is, however, the linchpin that unites the stakeholders in the region. More so, even with the fears that the US might perpetuate its stay in Afghanistan and keep the flame of terrorism burning – irrespective of regional instability – the Russian initiative to raise the spectre against the IS, and Pakistan's initiative to step-up Russian Pakistan Security Partnership, through intelligence sharing, seems a step in the right direction.

ओली सरकार : देश दुर्भाग्य क्वन्दैष

राजन कार्कि

rajan2012karki@yahoo.com

ओली नेतृत्वको सरकार, बिस्तारै देशको दुर्भाग्य क्वन्दैष। दम्भको बाटो हिङ्ग थालेका राजनीतिक खेलाडी प्रधानमन्त्री कपी ओलीलाई भारतीय हकी खेलका नामी खेलाडी ध्यानचन्द र हिटलरवीचो सम्बादको गुरुदात्र तुफनु उपयोगी हुनसक्छ। एकदिन हिटलरले भारतका हकी खेलाडी ध्यानचन्दलाई बोलाएर भने- तिमी जर्मन टिमको कप्तान भएर खेल्देउ। ध्यानचन्दले हिटलरको प्रस्ताव अस्वीकार गर्दै भने- म आफ्नो देशको साधारण खेलाडीको हैसियतमा खेल्नुलाई गौरव मान्नु, गौरव ठान्नु। अर्को देशको टिमको कप्तान भएर मल्लै न शान्ति मिल्छ, न गौरव अनुभूति हुन्छ।

एउटा भारतीय खेलाडीमा त्यो गर्व छ, कपी ओली तु दुई तिहाई बहुमतको सर्वेसर्वा प्रधानमन्त्री। ५ वर्ष कसैले हल्लाउन पनि सक्दैन। राम्रो काम गरे, फेरि फेरि पनि यसैगरी चुनाव जिल्न सक्छन्, नेकपाले चुनाव जिल्न सक्छ। तर किन हो, ओलीजी ससाना स्वार्थमै चिलिन थाले, देशको भाग्य र भविष्यमाथि ग्रहण पो लगाउन थाले।

यता बिमस्टेकको शिखर सम्मेलनमा भाग लिन सदस्य राष्ट्रका प्रतिनिधि आउने भएपछि उनीहरू हिँडुलु गर्ने मार्ग सफा, चिटिक्क पारिएको छ। ४ वर्षदेखि हिलाम्ब, धुलाम्ब बाटो भोगिरहेका आमनागरि भन्छन्- काठमाडौं राजधानी हो कि रेडलाइट इलाका। मालदार ग्राहक आयो कि सिर्गानुर्पन। यतिमात्र होइन, एक बुद्धिजीवीले सरकारमाथि यसरी व्यङ्ग गरे- मेरो कोठा र राजधानी उस्तै उस्तै छ। पाहुना आउने भो कि सफा गरिन्छ।

जेहोस्, बिमस्टेकका नाममा राजधानीका केही सङ्क रातारात सफा, चिटिक्क पारिएका छन्। भद्रौ १५ गते सहभागी फर्केपछि राजधानी उही हिलो धुलोमाण्डौ बनिहाल्नेछ। राजधानीमा बिमस्टेकको रौनक छ, हिमाल, पहाडदेखि तराईसम्म बाढी, पहिरो, डुबान, बलात्कार, हत्या, भ्रष्टाचार, अत्याचारले थिलियो बनिरहेको छ। सूर्यलाई जिताए उज्यालो पाइन्छ भनेर जनताले चुनाव जिताए, सूर्य सरकार पनि उही अँथ्यारो सरकार शिद्ध हुनथाल्यो।

नेपालको कोशी नदी, नेपाली भूमिमा निर्माण गरेको कोशी बाँध, साँचो भारतसँग। अतिवर्षाका कारण मधेश जलमग्न भएको छ। मधेशवासी अगलो ठाँउ खोज्दै जीउधन बाचायरहेका छन्। भारतले कोशीबाँधको ५६ ढोका पनि खोल्न मानेन, विहार बाढीको चेपेटामा आउँछ भनेर। बाँधका ढोका नखोल्ना, भारतले निर्माण गरेका कोशी, लालबकैयादेखि २१ बाँध, तटवन्धले नेपाली भूमाग पानीको दहमा परिणत भएको छ।

हिजो आज र भोलि काठमाडौंमा बिमस्टेकको बैठक भइरहेको छ। भारतका प्रधानमन्त्री नरेन्द्र मोदी यो बैठकमा सहभागी हुन आजै आउनेछन्। बिमस्टेक अध्ययन गरिरहेका विज्ञहरू भन्छन्- सार्क र दक्षिण एसियाबाट पाकिस्तानलाई

एकल्याउन, सार्कको उपायेयता समाप्त पार्न भारतले खडा गरेको बहुक्षेत्रीय प्राविधिक तथा आर्थिक सहयोग अर्थात बिमस्टेकमा भारत, बंगलादेश, श्रीलंका, स्थानमार, थाइलैण्ड, भुटान नेपाल सदस्य राष्ट्रहरू हुन्। यीमध्ये नेपालका लागि बिमस्टेकको त्यविवेला प्रभावकारी र फलदायी हुनेछ जस्ति बेला हाल भारत अधीनस्थ नेपालको यिकन नेक अर्थात सिलगढी क्षेत्र नेपालमा एकीकृत भई बड्डलादेशसँग नेपालको सीमा जाडिनेछ। काठमाडौंबाट बंगलादेशको सीमा जोड्ने जम्मा २६ किलोमिटरको निकास नदिने भारतको सानो सोच नेपालले नदेख्ने हो भने नेपाल कहाँबाट, कसरी पुग्छ बंगलाको खाडी, अनि बहुक्षेत्रीय प्राविधिक तथा आर्थिक सहयोग नेपालका लागि उपयोगी शिद्ध हुनसक्छ ?

ग्रेटर नेपालका अभियन्ता भारतका प्रधानमन्त्री नरेन्द्र मोदीसँग कुरा गर्नेपार्छ, भारतको नेपालमाथिको दादागिरीको बिरोधमा उभिनैपैर्छ भनिरहेका छन्।

आर्थर्य, मधेश डुबिरहेको छ, मधेशका नेपाली भात खाउँ कि थाल खाउँ भएर बित्यासमा परेका छन्। वर्षात कम भएपछि महामारीको चेपेटामा पनि पर्न सक्छन्। ओली सरकार, सुशासन र समृद्धिको भ्याली पिटिरहेको छ।

भारतका बापु अर्थात महात्मा गान्धीले भनेका थिए- हिसात्मक क्रान्तिले हिसात्मक स्वतन्त्रता मात्र मिल्छ, यो संसार र भारतकै लागि गम्भीर खतरा हुनेछ। त्यसैगरी बोब डिनालाले भनेका थिए- नायक त्यो हुन्छ, जो स्वतन्त्रता क्रान्तिसँगै प्राप्त जिम्मेवारीलाई पनि बुझन र निवाह गर्ने झंमता राख्छ।

नेकपाको सरकार हिसात्मक क्रान्तिकारीले चलाएको सरकार हो। भारतले नेपालमा हिस्सा मच्चाइरहेको छ, ओली सरकार ९ महिने बालिकादेखि बृद्धासमेतको बलात्कार देखिरहेको छेन। बलात्कार, हत्यालगायतका हिसाले राष्ट्र क्षतिविक्षत हुँदै गएको छ। जिम्मेवारी लिन सरकार सङ्कम देखिन। त्यसमाथि अराजकताका अनेक बिटण्डाले उत्पात चम्चाइरहेको छ। संसद छ, सरकार छ, बलात्कार विरुद्धको संवेतना जगाउने

बहस खोई ? सरकारले के गर्न सक्छ, के गर्नुपर्छ भनेर बृहद बहस र संघेतनाको कार्यक्रम त्याउन सरकार अग्रसर तै छैन। के सरकार बलात्कार बढोस, समाज उद्वेलित होस् भन्ने चाहन्छ ? कैलाली, पोखरा, काठमाडौंका बलात्कार र हत्याका घटनाले शान्तिव्यवस्था ठिक छैन भन्ने सन्देश दिएको छ। सरकारले तै बलात्कारी लुकायो भन्ने आरोप पनि लागेको छ। बलात्कारी बचाउने, ठेकेदारसँग मिल्ने, न्याय चाहियो भन्नेमाथि गोली हान्ने, मारेर १० लाख दिने, सिपिडकेट सकियो भने पनि सिपिडकेट चलिरहेको नदेख्ने, प्रधानमन्त्री मुख्यले एउटा कुरा बोल्ने, कामले अर्को

देखिनेगरी समृद्ध नेपाल निर्माणको अभियान पूरा गरिनेछ।

कपी ओलीको नेतृत्वको नेकपाको सरकार महाभारतकालमा धूतराष्ट्र शैलीमा पो परिणत हुनपुगेछ।

सर्वोच्च अदालतले दण्डित गरेका हत्यारालाई राम्रो चालचलन देखिएको भनेर छाड्नु पार्टीवाद हो कि होइन ? राष्ट्रपतिबाट माफी दिलाइएका व्यक्तिले बलात्कार, हत्या गर्न थाले, यो सुशासन कायम गर्न कुन तरिका हो ? देशभर कर आतक किन मच्चाइयो, कर गाइको तुध दोहेजसरी लिने कि औषधि हुन्छ भनेर घाँटीमा छुरा रोपेर रगत निकालेजसरी ? बिमस्टेकका नाममा हतियारधारी

निर्णय ।

मुलुकी ऐन विस्थापन गरेर देवानी र फोजदारी संहिता त्याइयो। नागरिकताको मामिलामा ठूलो बहस चलिरहेको छ। आमासमूह आन्दोलित छन्। त्यसमाथि गृहमन्त्रीले संशोधन विधेयक पेश गरेर दुई जीउका विदेशी महिलाले नेपालमा बच्चा जन्माए भने तिनीहरू स्वतः नेपाली नागरिक बच्चे जन्माए भन्ने छुट दिएको हो ? यो नीतिगत भ्रष्टाचार हो कि होइन ?

शिक्षा, स्वास्थ्यमा लगानी गर्ने कम्युनिष्ट नै होइन भन्ने आवाज नेकपामित्रेबाट गुञ्जिएको छ। तर नेकपाका शासक र पहुँचवालाहरू शिक्षा, स्वास्थ्यमात्र होइन, एनजीओ, आइएनजीओमार्फत समानान्तर सरकार नै चलाइरहेका छन्। दुई तिहाईको सरकारले सामान्य जनतासँग कर उठाउन सक्छ, एनजीओ र तिनका सञ्चालकको सम्पति विवरण हेर्न सक्दैन ? पार्टीका मान्छे संलग्न भएको र पार्टीका सदस्य फस्ने भए भनेपछि सरकारले छानबिन रोक्नु भनेको भ्रष्टाचार, कूशासन हो कि होइन ?

३३ किलो सुनकाण्डको छानबिन प्रधानमन्त्रीले रोकेका हुन्। सुशासन र समृद्धिको एजेण्डा बोकेको प्रधानमन्त्रीले तरक्की र माफियामाथि कॉड कोर्स हान्ने कि स्वावासी दिने शैलीमा अनुसन्धान नै रोकिदिने ? प्रधानमन्त्रीका यस्ता निर्णयले तरक्की अरु बद्देन, माफिया र डनरस्कृति अरु बद्देन। देशको समृद्धि चाहेको कि असामाजिक तत्वको ? सुशासन कायम गर्न खोजेको कि कूशासन ?

डा गोविन्द केसीसँग सहमति गरिसकेपछि सहमतिको पालना गरेर मेडिकल शिक्षा विधिसम्मत बनाइदिए त भइहाल्यो नि ? धुमाइफिराइ रुम्जाटार भनेपै उही मेडिकल माफियाको पक्षतिर ढल्कुन्को कारण के हो ? डा केसीले सत्री पटक पनि अनसन बस्न तैयार छु भनिसके, संहिता नसच्याए विकित्सक संघले समेत आन्दोलन भनिसक्यो, महिला सङ्कमा उत्रिसके, तिनका आवाज सुन्नुपर्दैन ?

बिमस्टेकका नामता राजधानीका केही सङ्क
रातारात सफा, चिटिक्क पारिएका छन्। भद्रौ
१५ गते सहभागी फर्केपछि राजधानी उही हिलो
धुलोमाण्डौ बनिहाल्नेछ। राजधानीमा बिमस्टेकको
रौनक छ, हिमाल, पहाडदेखि तराईसम्म बाढी, पहिरो,
डुबान, बलात्कार, हत्या, भ्रष्टाचार, अत्याचारले
थिलियिलो बनिरहेको छ। सूर्यलाई जितार उज्यालो
पाइन्छ भनेर जनताले चुनाव जितार, सूर्य सरकार
पनि उही अँध्यारो सरकार शिद्ध हुनथाल्यो।

गर्ने ? यसरी त नेकपाको ओहालो यात्रा सुरु भयो भन्दा फरक पर्दैन। यो सब देखेर प्रधानमन्त्री कपी ओली भन्न- भ्रष्टाचार भएको देखे भने, प्रमाणबाट पुष्टि भयो भने, मिडिया वा कसैले गहन रुपमा त्यायो भने, भ्रष्टाचार विरुद्ध कदम चालिहाल्छु। कसैको अनुहार होइन, व्यवहार हेहुँ। नातागोता, आफन्तावाद, कृपावाद, सामिप्यवाद, केही चल्नेहैन। देशको प्राथमिकता र पारस्परिक सम्भान्ना आधारित विदेश नीतिको जग बसेको छ, सुशासन र विकासको आधारशील तयार भएको छ। यसै आधारभूमिमा उभिएर परिणाममा

पद्धत्यौ हाती बसीकन सँगै वेद, बाइबल, नमाज
पसेकेही नरपशुहरु ध्वस्त पारे समाज ।

मन्यौ ज्यूदै त्यो जस्ले बिर्सियो देशको माटो
बाँच्यो त्यो मर्रे पनि जस्ले समिक्षयो देशको माटो ।

कायर भरर पटक पटक मर्नुभन्दा
बहादुर भरर एकै पटक मर्न सकौ।

गोपनियता विधेयकका कारण अरित्यारको औचित्य सकियो

• देवेन्द्र चूडाल

devendrachudal@gmail.com

अभियान

सरपाठकीय

निर्मलालाई न्याय देऊ

गत श्रावण १० गते कन्चनपुरकी १३ वर्षीय बालिका निर्मला पन्तको बलात्कारपछि हत्या गर्ने दोषीलाई कारबाहीको दायरामा ल्याउने कार्यमा सरकारले सक्रियता देखाउन नसक्नु मुलुककै लागि दुर्भाग्यको विषय हो । एउटा गरिब परिवारकी सदस्य भएको नाताले पन्तको हत्यामा संलग्न भएकाहरूलाई राजनीतिक पहुँचका आधारमा प्रहरी प्रशासनले हत्यारालाई पत्ता लगाई कानुनी कारबाही गर्न सक्रियता देखाएन । प्रहरी प्रशासनले गरेको लापरबाही र प्रहरीमा भएको राजनीतिक हस्तक्षेपले गर्दा प्रहरी प्रशासन नै थला परेको छ । पन्तको हत्यामा संलग्न भएकाहरूलाई कारबाहीको माग गर्दै आन्दोलनमा सहभागि भएका १७ वर्षीय सन्नी खुन्नाको प्रहरीको गोली लागि निधन भएको छ । आन्दोलनमा उत्रिएका प्रदर्शनकारीहरूले दोषीलाई पत्ता लगाई पन्तलाई न्याय दिन माग गर्नु के अपराध थियो र ? प्रदर्शनमा उत्रिएका व्यक्तिहरूलाई गोली नै चलाउनपर्ने अवस्था कन्चनपुरमा कसरी उत्पन्न भयो ? त्यो अनुसन्धानको विषय बतेको छ । गृह मन्त्रालयले त्यस विषयमा भनेको छ सर्वजनिक सम्पत्ति जोगाउनका लागि गोली चलाउनु परेको विज्ञप्ति मार्फत जानकारी दिएपनि गृहको त्यो विज्ञप्तिलाई पत्याउन कन्चनपुरबाटी तयार नदेखिनुले त्यहाँ शंका उत्पन्न भएको छ । प्रहरीहरूने भने आत्मरक्षाका लागि गोली चलाउनु परेको बताएपनि त्यो सत्य नहुन सक्छ त्यसैले त्यस विषयमा निष्पक्ष छानविन हुनु जरुरी रहेको छ । हत्या, हिसा र बलात्कार जस्तो जघन्य अपराधमा संलग्न भएकाहरूलाई कारबाहीको माग गर्दै जनता नै सङ्कमा आउनपर्ने अवस्था लोकतान्त्रिक व्यवस्थाको लागि लज्जाको विषय हो ।

कन्चनपुर प्रहरीले निर्मला हराएको जाहेरी लिन आलटाल गर्नु र गैरजिम्मेवारीपूर्ण जवाफ आफन्तलाई दिनु पन्तको शब उखुंबारीमा भेटिनु, उँखुंबारीमा पानी हुँडा पति पन्तका किताब कपीहरु नभिज्नु जस्ता आवाज उठाउदै स्थानीयबासी आन्दोलनमा उत्रिएपछि प्रहरीले एउटा सुस्त मनस्थितिमा रहका व्यक्तिलाई दोषी भन्दै पक्राउ गरेपछि स्थानीयबासीले त्यसलाई पत्याउन नसकेका हुनाले आन्दोलनमा उत्रिएका थिए । घटनाको सम्बेदनशीलतालाई प्रहरीले सम्बेदनशील भएर छानविन गर्नुपर्नेमा भारो टार्ने काम मात्र गरेकोले कन्चनपुर घटना भएको हो । प्रहरी प्रशासनले बलात्कार जस्ता जघन्य अपराधमा थोरै मात्र त्रुटी भएपनि स्थिति विग्रन सक्ने आंकलन गर्न नसक्नु प्रहरीको गैर जिम्मेवारीपन हो । प्रहरीले दोषी ठहर गरेका व्यक्तिलाई स्थानीयबासीले पत्याउनु नसकेका उनीहरूले वास्तविक अपराधी बचाउन प्रहरी प्रशासन तै लागेको भन्दै पक्राउ परेका व्यक्ति निर्दोष रहेको भन्दै उनलाई रिहा गरी वास्तविक अपराधीलाई बचाउन खोजेको आरोग तत्कालिन जिल्ला प्रहरी प्रमुख एसपीमाथि लगाएकोमा नेपाल प्रहरीले त्यसैबेता त्यसलाई गम्भीर रूपमा लिएको भए खन्नाको ज्यान तै जाने थिएन ।

पछिल्लो समयमा नेपाल प्रहरी राजनीतिक हस्तक्षेपको शिकार हुँदै गएको छ । नेपाल प्रहरीको नेतृत्वदेखि लिएर एसपीदेखि माथिका प्राय सबै प्रहरी अधिकृतहरूको राजनीतिक नेतृत्वसँग सम्बन्ध रहेकाले उनीहरूले निष्पक्ष भएर जनतालाई न्याय दिन सक्ने अवस्था छैन, रहेत । त्यसैले अब सुरक्षा निकायमा भएको राजनीतिक हस्तक्षेप बन्द गर्नपर्ने आवश्यकता देखिएको छ । राजनीतिक हस्तक्षेप बन्द भएको खण्डमा प्रहरी प्रशासनले केही मात्रामा भएपनि निष्पक्ष भएर काम गर्न सक्छ । यदि त्यसबेला उनीहरू भुकेको खण्डमा तत्त्वका उनीहरूमाथि कारबाही गर्नु आवश्यक छ । कन्वनपुरमा समेत त्यसै भयो आम व्यक्तिले शंकाको रूपमा हेरेको व्यक्तिलाई पकाऊ नगरि शंकै नगरेका व्यक्तिलाई पकाऊ गरि दोषी ठहर गर्न तत्कालिन प्रहरी प्रमुख डिल्लीराज विष्टमाथि नै स्थानीयबासीले शंका गरेपछि ढिलै भएपनि विष्टलाई सरकारले निलम्बन गरेको छ भने अन्य केहीलाई प्रहरी प्रधान कार्यालयमै फिर्ता बोलाएको छ । त्यसै विषयलाई लिएर सरकारले सत्य तथ्य पत्ता लगाउन उच्चस्तरीय छानबिन समिति नै गठन गरेको र छानबिन समितिको प्रतिवेदन नबुझाएसम एसपी विष्ट निलम्बनमा परेका भएपनि कन्वनपुरमा त्यसबेला प्रमुख जिल्ला अधिकारी सिङ्गो रहेकालाई कुनै कारबाही नगर्नुपर्ने त्यहाँ राजनीतिक घुसेको आशंका समेत स्थानीयबासीले गरेका छन् ।

प्रधानमन्त्री की ओलीले शान्ति सुरक्षाको अवस्था मुलुकभरमै सन्तोषजनक रहेका बताईरहँदा उपत्यका लगायत अन्य ठाउँमा बलात्कार, अपहरण र हन्त्याका घटनामा बृद्धि भएकोले प्रधानमन्त्री ओलीको बोली कागजमै सिमित भएको जस्तो देखिएको छ । हत्या, हिंसा, अपहरण र बलात्कारका घटनामा बृद्धि हुन भेत्रको मुलुकको शान्ति सुरक्षाकै लागि चुनौतीको विषय हो । यस विषयमा समेत राजनीतिक गर्न सत्ताधारी दलका नेताहरु नै सक्रिय भएका छन् । नेकपाका नेता एक सांसद भिम रावलले त कन्चनपुर घटनामा कांग्रेसले राजनीति गर्न लागेको भन्दै कन्चनपुरबासीमाथि नै गम्भीर आरोप लगाएका थिए त्यस विषयलाई लिएर कन्चनपुरबासीले रावलको विरोध समेत गरेका छन् । हत्या, हिंसा, अपहरण, बलात्कारजस्ता जघन्य अपराधका विषयमा राजनीतिक दलहरूले राजनीति गर्नु अर्को अपराध भएकाले यस्ता विषयमा जो सुकै संलग्न भएपनि कानुनी दायरामा ल्याउनुपर्छ त्यसैले पन्तलाई न्याय दिलाउन अब ढिलो नहोस भन्ने हामीले चाहेका छौं ।

केपी ओली प्रधानमन्त्री भएको ६ महिना पूरा भएको छ । त्यो ६ महिने कार्यकाल हेर्दा ओली नेतृत्वको सरकारले जनतालाई सुविधा दिनुको सङ्गा आहतमात्र दिएको छ । ६ महिने कार्यकालमा मुलुकमा विभिन्न खालका जघन्य अपराधहरू भएका छन् । अपराधीहरूलाई बचाउन राज्यनै सक्रिय भएको छ । निसान खड्का अपहरण काण्डमा संलग्न भएका भनिएका दुई युवालाई घरबाटै पक्राउ गरि इन्काउन्टरको नाममा हत्या गरिएको अभियावकहरूले बताईरहेका भएपनि वास्तविकता आजसम्म बाहिर आउन सकेको छैन । प्राय प्रत्येक दिन बलात्कार हत्या, हिसाका घटनाहरूमा बृद्धि भई रहँदा समेत सरकारले त्यस्ता अपराधीलाई नियन्त्रण गर्न सकिरहेको छैन । निर्मला पन्तको बलात्कार र हत्यामा संलग्न भएका भनिएका व्यक्तिलाई एक महिना भन्दा बढीको समयसम्म कानुनी दायरामा ल्याउन नसक्नुले सरकारको नियत माथि नै प्रश्न चिन्ह लागेको छ । हत्या, हिसा, अपहरण र बलात्कारका विषयमा प्रतिनिधिसभा र र राष्ट्रियसभासहित प्रदेश सभामा प्रश्न उठेपनि सरकारले सन्तोषजनक जवाफ दिन सकिरहेको छैन । सत्ताधारी दलहरूकै सांसदहरू समेत सरकारको विपक्षमा खनिएपछि प्रधानमन्त्री ओलीले आफ्ना पार्टीका सांसदहरूलाई सरकारको विपक्षमा नबोल्न कडा चेतावनी नै दिएका छन् । प्रधानमन्त्रीले संसदमा बोल्दा हल्का फुल्का उत्तर दिने गरेका र ठड्डा पारामा सांसदहरूलाई उत्तर दिन थालेपछि प्रमुख प्रतिपक्षी दल अभ आक्रोशित हुन पुगेको छ ।

त्यसै क्रममा भाद्र १२ गते बसेको राष्ट्रिय सभाको बैठकमा प्रमुख प्रतिपक्षी दल नेपाली कांग्रेसका सांसदले सरकारले जनतामा आशा जगाउन नसकेको र एउटा पनि राम्रो काम नगरेको आरोप लगाएका थिए । उनीहरूले सरकारको ६ महिने कार्यकाल हेर्दा जनताका आकाश्चापुरा गर्न सक्ने अवस्थामा सरकार पूर्ण रूपमा असफल सावित भएको भन्दै सरकारमाथि गम्भीर आरोप समेत लगाएका छन् । सरकारले जनतासामूह गरेका प्रतिवद्धताहरू कुनै पनि पुरा नभएको भन्दै कांग्रेसका सांसद राधेश्याम अधिकारीले भने प्रधानमन्त्री ओलीले झालै दैनिक पत्रिकाका

प्रकाशन प्रा जागरू हरे दाक मार्गवाका सम्पादकहरूसँगको भेटमा जनतालाई निराशा बनाउने खालका समाचारहरू प्रकाशित नगर्न अनुरोध गरेको भन्दै प्रधानमन्त्रीलाई प्रश्न गरे प्रधानमन्त्री ज्यू निराशालाई आशामा बदल्ने काम पत्रकारहरूको हो कि सरकारको ? ६ महिनासम्मा कुनै काम नगर्ने अनि मिडियालाई यस्तो लेख, उस्तो लेख भनेर भन्न मिल्छ ? भन्दै जनतामा आशा जगाउने काम कहिले गर्नुहन्छ ? त्यो ठाउँ बाँकी छ कि छैन भन्दै विदेशमा एउटा कार्यक्रममा भाग लिन जान खोज्दा लेनिन विष्टलाई विमानस्थलबाट किन रोकियो भन्दै केही समय पहिला संस्कृत विश्वविद्यालयका उपकुलपतिलाई समेत किन रोकियो भन्ने प्रश्न गरेका थिए । सोही दिन प्रधानमन्त्री ओलीले प्रतिनिधिसभामा सांसदहरूले उठाएका प्रश्नहरूको उत्तर दिँदै भनेका थिए म जीन्दगीभर लडेको मान्छे हुँ मलाई लोकतन्त्रका बारेमा करैले सिकाउनु पर्दैन भन्दै घुमाउरो पारामा प्रतिष्क्षी दलका सांसदहरूलाई तपाईंहरू भन्दा म नै बढी जान्दछु भन्ने अभिव्यक्ति दिएका थिए । सरकार र पार्टीबीचको अन्तरसंघर्षले गर्दा सरकार र पार्टी नै एक अर्काका विषक्षमा मापाको अभ्यास पाइन शालिपाको रु ।

उत्तर रत्नपराणा रामा रप्ता उन् पछिलो समयमा प्रधानमन्त्री ओली आफ्न मन्त्रीहरूसँग सन्तुष्ट हुन सकिरहेका छैन् खास गरेर गृहमन्त्री थापा, माधव नेपाल गुटमा गएपछि ओली थापाप्रति आक्रोशित भएक हुन् । गृहमन्त्रीको रूपमा थापा रहेपनि गृहक महत्वपूर्ण निर्णयहरू प्रधानमन्त्री ओलीले नै गरेका छन् भन्ने असफल भएका कामहरूको अपजस थापालाई लगाउँदै आएको आरोप थापापक्षका कार्यकर्ताहरूले लगाउन थालेका छन् । प्रधानमन्त्री ओलीले निर्वाचनका बेल जनतालाई दिएका आश्वासन विपरितका कार्यहरू गर्न थालेपछि जनता समेत ओली नेतृत्वको सरकारसँग आक्रोशित भएका छन् संघीय सरकार, प्रदेश सरकार र स्थानीय तहबीच समन्वय हुन नसकदा स्थानीय तहले जनताको ढाड सेक्ने गरी करमा बृद्धि गरेको छ । कृषिप्रधान देश भएपनि मुलुक विस्तारौ परनिर्भरतातर्फ उन्मुख तुँडै गएको बेल कृषकहरूले पालेका गोरू गाई भैसी, बाख्ना कुखुरा, परेवालगायत अन्य सबैलाई कर्त लगाएपछि कृषक समेत आक्रोशित भएका छन् भने प्रधानमन्त्री ओली भने कर नलगाइ विकास कहाँ हुन्छ भन्दै उल्टो जनतालाई कु दिए भइै रु । त्यो कु विरार्प नै

गएको आभाष पाउन थालिएको छ ।
तत्कालिन नेकपा एमाले र माओवादी
केन्द्रबीच नै एकीकरण भएर गठन भएको
नेपाल कम्युनिष्ट पार्टीका नेताहरूसमेत ओली
नेतृत्वको सरकारसँग असन्तुष्ट रहेका छन् ।
पार्टी एकीकरणको लागि तल्लो तहमा भएका
विवादहरू सङ्कमै पोखिन थालेका छन् ।
अहिले देखि नै नेकपाभित्र गुट उपगुट सिर्जना
भएका छन् । केही प्रदेश र जिल्लाहरूमा
नेकपाका अध्यक्षद्वय केपी ओली र पुष्पकमल
दाहाल पक्ष मिलेर अन्य पक्षका नेताहरूलाई
जिल्ला कमिटीबाटै अलग राख्ने प्रयास गरेपछि
माधव नेपाल, भलनाथ खनालसहित गृहमन्त्री
समेत रहेका रामबहादुर थापा सहितका

घरमा आऊँछ, सिंहदरबारभित्रको अधिकार तपाईंहरूको घरभित्र आऊँछ भनेर भुठा आश्वासन दिएर सोभा साभा नेपाली जनतालाई भुक्याएर बहुमत लिएपछि त्यही बहुमतको आधारमा तिनै जनतालाई थेर्नै नसक्ने गरी कर बृद्धि गर्नु जनताप्रतिको बेइमानी हो । सरकारले हालै संसदमा दर्ता गरेको गोपनियता हसकम्बन्धी विधेयकले अब मुलुक भ्रष्टाचारको जालोमा फस्ने प्राय निश्चित जस्तै भएको छ भने अब कर्मचारीहरूले बढुवाका लागि जुनसुकै मुलुकबाट नकली शैक्षिक योग्यताको प्रमाणपत्र ल्याएर बढुवा हुन सक्ने अवस्था सरकारले नै निर्माण गरिदिएको छ । गोपनियताको हकसम्बन्धी विधेयकमा उल्लेख गरिएका केही दफाहरू संशोधन नभएको खण्डमा अब अखितयार दुरुपयोग अनुसन्धान आयोग र प्रधानमन्त्री कार्यालय अर्त्तगत रहेको राष्ट्रिय सतर्कता केन्द्र पुरै पंगु हुने भएको छ । अखितयार दुरुपयोग अनुसन्धान आयोगले अहिले पनि दिनहुँ घुस लिंदालिंदै कर्मचारीहरूलाई पक्राउ गरिरहेको छ भने नकली प्रमाणपत्रको आधारमा जागिर खाएका व्यक्तिहरूमाथि अदालतमा मुद्दा चलाईरहेकोमा अब उत्त विधेयकमा उल्लेख भएअनुसार अब सार्वजनिक रूपमा रहेका व्यक्तिहरूको शैक्षिक योग्यता, नागरिकता, सम्पत्ति, परिवारलगायत अन्य धेरै कुराहरूका बारेमा समाचार प्रशारण गर्न र प्रकाशित गर्न नपाइने प्रावधानले प्रधानमन्त्री ओलीको भ्रष्टाचारमा शून्य सहनशिलतालाई च्यालेन्ज गरेको छ । सरकारले संसदमा पेश गरेको गोपनियतासम्बन्धी विधेयक दुई तिहाईको दम्भको भरमा जस्ताको तरसै पारित गरिए नेपाल विश्वकै ठुलो भ्रष्टाचारी मुलुक हुने निश्चित छ । एकातिर भ्रष्टाचार निर्मूल गर्न उद्घोष गर्ने अनि कानुन चाँही भ्रष्टाचारीहरूकै पक्षमा बनाउने ओली नेतृत्वको सरकारपनि के भ्रष्टाचारीहरूकै जालोमा फसेको हो कि ?

पछिल्लो समयमा मुलुकमा भ्रष्टाचार बढेको विभिन्न प्रतिवेदनहरूले देखाएको छ । ऐन कुनहरूलाई लत्याउँदै नेपाल बायुसेवा निगमले दुई वाइडवडी विमान खरिदमा तुलो भ्रष्टाचार भएको रहस्य खुल्दै आएको छ । पर्यटन तथा संस्कृतीमन्त्री पनि नेकपा कै नेता रहेका र बायुसेवा निगम त्यही मन्त्रालय अन्तर्गत पर्ने भएकाले त्यसको उचित छानविन गरि भ्रष्टाचारीलाई कानुनी दायरामा ल्याउनको सहा भ्रष्टाचारलाई ढाक्छोप गर्न नाम मात्रको एउटा छानविन समिति बनाइएको निगमका कर्मचारीहरूले नै बताउँदै आएका छन् । निगममा भएको भ्रष्टाचार निगमका उच्च तहका व्यक्तिहरू मात्र संलग्न नभएर राजनीतिक दलका नेता मन्त्री हुँदै प्रधानमन्त्री निवाससम्म पुगेको उनीहरूको आरोप रहेको छ । निगमको सञ्चालक समितिका अध्यक्षमा पर्यटन तथा संस्कृति मन्त्रालयका सचिव रहने व्यवस्था रहेको छ भने सञ्चालक समितिले गरेका निर्णयहरूको छानविन गर्न त्यही समितिमा रहेका व्यक्तिहरू राखिएका हुनाले निगममा भएका भ्रष्टाचार बाहिर आउन नदिन केही हवाई माफियाहरू र राजनीतिक दलका नेताहरू नै सक्रिय भएका छन् । ओली नेतृत्वको सरकार निर्माण भएपछि भ्रष्टाचारमा कमी आउनुको सहा अरु बृद्धि हुँदै गएको हुनाले वामपन्थी नेतृत्वको सरकार पनि भ्रष्टाचारमा जालोमा डुब्न सक्ने सम्भावना बढेको छ ।

त्यही कारण सरकारले गोपनियता सम्बन्धी हक भन्दै संसदमा विधेयक दर्ता गराएको हो । शैक्षिक योग्यता नागरिकता, सम्पत्ति परिवारिक अवस्थालाई समेत सार्वजनिक पदमा बसेका व्यक्तिले सार्वजनिक गर्नुपर्ने गरि विधेयक बनाईएको हुनाले सार्वजनिक पदमा बसेका व्यक्तिले जति पैसा भ्रष्टाचार गरेपनि हुने भो नक्कली सर्टीफिकेट पेश गरेर बढुवा भएपनि हुने भो जागिर खाएपनि हुने भो के हामीले यस्तै भाँडतन्त्रको लोकतन्त्र खोजेका हाँ त ? लोकतन्त्रमा त ऐन कानुन अनुसार काम कारबाही हुनुपर्ने होइन र तर लोकतन्त्रको नाममा मुलुकभर लुट्टतन्त्र चलाउने कार्यमा प्रधानमन्त्री नै सक्रिय किन हाँ ?

मधेशी जनता दृढ़ भरर अगाडि बढन जरुरी

अरविन्द साह

सदियोंदेखि मधेशी, दलित, आदिवासी जनजाति, महिला तथा मुस्लिम समूदायमाथि केन्द्रिकृत एकात्मक तथा पितृसत्तात्मक राज्य व्यवस्थापारा हुँदै आएको अन्याय, अत्याचार, रंगमेद, विभेद र शोषणको अन्त्य गर्नका लागि मधेश विद्रोह भएको थियो । नेपालका हरेक राजनीतिक दल तथा संघसंस्थाहरूमा आबद्ध शहरी तथा ग्रामीण भूभागका जनता तन, मन, धन, कर्म र बचनका साथ ऐतिहासिक मधेश आन्दोलनमा लाख्योंको संख्यामा स्वस्फूर्त रूपमा सक्रिय सहभागी भई भोग्दै आएका विभेदकारी नीति तथा व्यवहारको अन्त्यको माग गर्दै बन्द हड्डतालमा उत्रिएका थिए । मधेश आन्दोलनका मुख्य माग मधेशी समुदायलाई बिना जालफेल नेपाली नागरिकताको प्रमाणपत्र वितरण, समान नागरिक अधिकार, स्वायत्ता, आत्मनिर्णयको अधिकारसहितको समग्र मधेश एक स्वायत्र प्रदेश, संघीय लोकतान्त्रिक गणतन्त्रात्मक राज्य प्रणाली, राज्यको हरेक अंग, तह र निकायहरूमा लगायत सेना प्रहरी समेतमा जनसंख्याको आधारमा समानुपातिक समावेशी पहुँच, प्रतिनिधित्व र सहभागिताको सुनिश्चितता, सविधानसभा र निर्वाचन क्षेत्रहरूमा जनसंख्याको घनत्वको आधारमा निर्वाचित प्रतिनिधित्व आदि जायज मागहरू थिए । यसका लागि मधेशी जनताले ठूलो बलिदान दिनु परेको थियो । दुई-दुई पटक मधेश आन्दोलन गर्नु परेको थियो । तत्कालीन प्रधानमन्त्री गिरिजा प्रसाद कोइराला जस्तो कट्टरपंथी नेतालाई घुटना टेकाउँदै मधेश आन्दोलनको मागलाई नेपालको अन्तर्रिम संविधान २०६३ मा उल्लेख गर्न बाध्य पारियो । यसरी सयौ मधेशी वीर सपुत्रहरूको सहादतपूर्ण बलिदानबाट लेखिएको नेपालको अन्तर्रिम संविधान २०६३ को मर्म र भावनालाई ख्यालै नगरि मधेशी, जनजाति आदिवासी, दलित, महिला, मुस्लिम समूदायहरूको हक अधिकारको विपरीत दोस्रो सविधानसभाबाट नेपाली काग्रेस, एमाले र माओवादीको दुई तिहाई बहुमतको आधारमा नेपालको संविधान २०७२ जारी गरियो । जसको विरोधमा मधेशी जनता ६ महिनासम्मको बन्द हड्डताल र नाकाबन्दी समेत गरेको थियो । यस मधेश आन्दोलनमा पनि सयौ मधेशी योद्धाहरूले सहादतपूर्ण बलिदान तह, प्रादेशिक र संघीय

निर्वाचनमा एमाले पार्टी भारी बहुमत हात पार्न सफल भएको छ । दुई नम्बर प्रदेश बाहेक अन्य ६ और्टे प्रदेशमा एमालेको बहुमतको सरकार छ । एमाले र माओवादी केन्द्र एकीकरण भई ठूलो शक्तिशाली पार्टीको रूपमा लेपाल कम्पनी पार्टी (नेकपा) गठन भएको छ । दुई तिहाई बहुमतको हाराहारीमा रहेको शक्तिशाली प्रधानमन्त्री केपी ओली मधेशवादी दलका एक घटक संघीय समाजवादी फोरम नेपाललाई सरकारमा सहभागी गराई भन्न शक्तिशाली बनेको छ । मधेशी जनताको मसिहाको रूपमा परिचित संघीय समाजवादी फोरम नेपालका अध्यक्ष उपेन्द्र यादव केपी ओली सरकारको उपप्रधान तथा स्वास्थ्यमन्त्री हुनु भएको छ । मधेशका अर्को दल राष्ट्रिय जनता पार्टी नेपाल ओली सरकारमा सहभागी नभई समर्थन मात्र गरेको छ ।

संविधानलाई संशोधन गरी मधेशीको हक अधिकार उल्लेख गर्नुपर्ने सम्भूता गरी केपी ओलीको सरकारमा फोरम अध्यक्ष उपेन्द्र यादव सहभागी हुनु भएको छ भने संविधान संशोधन, माननीय रेशमलाल चौधरीको रिहाइ तथा शपथ ग्रहण र मधेशी आन्दोलकारीमाथि लगाइएका मुद्दाहरू फिर्ता लिन दबाव दिँदै आएका राजपा नेपालको माग पुरा नभए पुनः आन्दोलन गर्न देखिएको छ । मधेशका शक्ति प्राप्त दुइटा पार्टी दुईतिर फर्केको अवस्था छ । मिलीजुली गठबन्धनको सरकारको नेतृत्व गरेको बखत अति ठूलो मधेश आन्दोलनलाई दबाउँदै जारी संविधानलाई मान्यता दिलाउन मधेशी नेताहरूलाई निर्वाचनमा भाग लिन बाध्य पारिदिएका केपी ओली विभाजित मधेशका शक्तिलाई मान्यता दिन्छ भन्ने सोच राख्न किंतु विश्वासजनक हो ।

राष्ट्रिय जनता पार्टी नेपाल र संघीय समाजवादी फोरम नेपालका साभा उम्मेदवारहरूलाई मधेशी जनताले मत दिएर दुई नम्बर प्रदेशमा बहुमत साथ विजय बनाएको छ । मधेशी जनताले आफ्नो कर्तव्य पूरा गरी मधेशी नेताहरूलाई आफ्नो प्रतिनिधि बनाएका छन् । मधेशी जनतालाई अधिकार सम्पन्न बनाउने सपना बाँध्दै आएका मधेशका मसिहाहरू आफ्नो बचनबद्धता पूरा गर्न कतिसम्म त्याग गर्न सक्छन भन्ने विषय हेर्न बाँकी नै छन् । समयले छर्लङ्ग पारी नै दिन्छ । त्याग र स्वार्थको कसीमा मधेशी नेताहरू छन् । मधेशी जनताले गरेको विश्वासमा खरो उत्रिन सक्छ कि सक्वैन दबाउने भूगोलीको विषय छ । विगतमा सहमति सम्भूता गरी ठर्दै आएका खस शासकहरू पनि मधेशी जनतासँग अधिकारको सुनिश्चित गर्ने प्रतिबद्धता गरी मधेशीको मत प्राप्त गरेको छ । उनीहरू पनि मधेशी जनताको विश्वासको कसीमा छन् । यसपाली पनि कुनै प्रकारको जालफेल वा षड्यन्त्र गरेमा

अर्को मधेश विद्रोहबाट देशलाई जोगाउन सकिँदैन ।

बास्तवमा नेपालका पहाडी समाज हिमाल र पहाडका कठिन र कष्टकर जीवन, गरिबी, भोकमरी र अनेकै किसिमको पीडा र अभावबाट गुजिर्दै आफ्नो जीवनयापनका लागि देश तथा विदेशमा भौतिकै अन्यन्त्र बसाई सराई गर्दै विभिन्न ठाउँको भाषा, संस्कृति, भेषभूता तथा प्राप्त हुन सक्ने अवसरका बरेमा राम्री जानेका, बुकेका, अनुभव गरेका र देशको प्रशासनिक, वैदिक शक्ति, उद्योग, व्यापार, बैंकिङ, शैक्षिक सेवा, वैदेशिक रोजगार लगायतका क्रियाकलापमा एकाधिकार प्राप्त समाज हो । यस पहाडी समाजसँग मधेशी समाजले पनि प्रतिस्पर्धा गरेको हरेक क्षेत्रमा अगाडी बढ्नु पर्छ । पहाडी समाजभन्दा अगाडी बढ्न मधेशी समाजले आफ्नो परम्परागत सोच, परनिर्भातावादी प्रकृति, संकुचित भावाना र गुलामी मानसिकतालाई त्याग्दै उच्च मनोवेलका साथ कडा प्रतिस्पर्धीको रूपमा अगाडी बढ्नु पर्छ । कुनै पनि शासक आफ्नो उन्नति, प्रगति भोग्दै आएको सुविधा र शानलाई धरापामा पारेको अस्त्रको उन्नति, प्रगति र विकासको बाटो सिजना गर्न सक्दैन । जय जयकारी र गुलामीलाई समाजताको हक प्राप्त हुँदैन कुनै । पनि ठार्जेमा गरिबी, कमजोर र अशिक्षितलाई दबाउने काम मात्रै हुँदै आएको छ । आफ्नो घरमा पनि पढेलेखेका सक्षम भाईले मुख्य दाईलाई समान गर्दैन बरू एक गिलास पानी ल्याइदिन खटाई हाल्छ । त्यसैले पहाडी समाजसँग मधेशी समाजले विकास र समृद्धिको आशा राख्नु र उनीहरूको पिछलग्नु भएको बस्तु आफ्नो उन्नति प्रगतिको बाटो अवरोध गर्नु नै हो । आफ्नो हक अधिकार स्थापित गर्न गराउन मधेशी समाज दृढ़ संकल्पका साथ कम्मर कसेर योजनाबद्ध रूपमा एकीकृत ढंगले अगाडी बढ्नु पर्छ । क्षणिक स्वार्थ र लोभ लालचमा फस्तु हुँदैन व्यक्तिगत स्वार्थ पूर्तिको लागि समूह तथा समुदायलाई नोकसानीमा पार्नु हुँदैन । सबै खालै अवरोध, अवरोह र रोकावटलाई चिर्ण अर्जुन दृष्टिका साथ आफ्नो लक्ष्य र उद्देश्य प्राप्तिका लागि संघर्षशील हुनुपर्छ । शासकको काम नै हो साम, दाम, दण्ड, भेद प्रयोग गरी लामो समयसम्म सत्तामा टिकीरह्ने । एक आपसमा मतभेद र धूपाउन यसराउँदै, आपसमा लडाउँदै सम्पूर्ण शासन व्यवस्थामा एकाधिकार तथा पकड मजबुतिका साथ बनाइराख्ने शासकीय सोच नै हुँच्छ । त्यसैले मधेशवादी दलहरू फुटेर होइन, जुटेर मजबुतिका साथ अगाडि बढ्ने र मधेशीको माग पूरा गरी मधेशीको हक अधिकारको स्थापित गराउन जोस जाँगरका साथ दृढ़ संकल्पित भई लाग्नु पर्छ । सत्ता, भत्ता र लोभ लालचमा अलिङ्गनु हुँदैन ।

मधेशीलाई माखे, मर्सिया, युपि विहार र विखण्डनकारी भन्नै तथानम गाली गर्दै आएका तत्कालीन एमालेको अध्यक्ष खड्ग प्रसाद ओली सबैदारीको उदयीमान भएका छन् । मधेशीमाथि गोली, बोली र गोलीको बर्षात गर्दै ठूलो नरसंहार र दमन गर्न ओली सफल भएके कारण स्थानीय तह, प्रादेशिक र संघीय

हो । निश्चित समयपछि यस्ता आयोजना सरकारमा हस्तान्तरण हुन्छन् । यसअधि सार्वजनिक निजी साभेदारी (पिपिपी) र इन्जिनियरिङ, खरिद, निर्माण र वित्त व्यवस्थापन (इपिएफ) गरी दुईटा ढाँचामा विमानस्थल निर्माण गर्न सकिने सम्भव्यमा मन्त्रालयमा छलफल भएको थियो । सहरसहितको विमानस्थल निर्माणको योजना भए पनि तत्काल विमानस्थल निर्माणको योजना भएको छैन । हालसम्म भएको सबैदारी बनाउने निर्णय गरेको छ । दुई धावनमार्गमध्ये पहिलो चरणमा एउटा मात्रै धावनमार्ग बनाउने र पछि अर्को धावनमार्ग बनाउने र पछि अर्को धावनमार्ग पनि थप गर्ने निर्णय गरेको छ ।

निजी क्षेत्रले लगानी गर्दा प्रतिफल कम भएको खण्डमा परियोजना लगानीयोग्य नहुन सक्छ । त्यसलाई लगानीयोग्य बनाउन सरकारले अनुदान (भायबलिटी ग्राप फिडिङ-भिजेझफ) दिनुपर्ने हुन सक्छ । परियोजनाको पूर्वतयारीका यी

कुनै पनि काम भएका छैनन । एउटा मात्रै धावनमार्ग बनाउने भनेर आशयपत्र मायियो भने भोलि धावनमार्ग थप गर्नुपर्दा के गर्ने भन्ने विषय पनि छलफलको क्रममा छ । ती सरकारी अधिकारीले बताए ।

२४ वर्षअधि नै आयोजनास्थल तय भएको आयोजनाको हालसम्म पनि विस्तृत परियोजना निर्विवेदन (डिपिआर) बन्न सकेको छैन । हालसम्म भएको सबैदारी बनाउने निर्णय बैठकले गरेको छ । दुई धावनमार्गमध्ये पहिलो चरणमा एउटा मात्रै धावनमार्ग बनाउने र पछि अर्को धावनमार्ग पनि थप गर्ने निर्णय गरेको छ । त्यसो हुँदा चर्चा भएको लामो समय भएको विषय पनि ग्राहित भनेर परिपक्व हुन सकेको छैन ।

वर्तमान सरकार गठन भएको सय दिनमा सम्पादन गरिने काममध्ये पर्यटन मन्त्रालयले निजगढ विमानस्थलको वातावरणीय प्रभाव मूल्यांकन (इआइए) प्रतिवेदन स

एंगीन खबर

नीलमको योगमायालाई यस वर्षको मदन पुरस्कार

यस वर्षको मदन पुरस्कार नीलम कार्की निहारिकाले जितेकी छन् । मदन पुरस्कार गुठीले कार्कीको उपन्यास 'योगमाया'का लागि पुरस्कार प्रदान गर्ने निर्णय गरेको हो । त्यस्तै, यस वर्षको जगद्वारा श्री सम्मान बालसाहित्यको विकास, विस्तार र प्रवर्द्धनमा पाँच दशकदेखि सक्रिय शान्तदास मानन्धरलाई प्रदान गरिए भएको छ ।

गुठीले २०७४ को मदन पुरस्कारका लागि दुई सय ५३ पुस्तक प्राप्त गरेको थिए । त्यसमध्ये असार अन्तिम साता आठ पुस्तक छानिएका थिए । छनोट भएका पुस्तकमध्ये नीलम कार्की निहारिकाको 'योगमाया' पुरस्कृत हुने भएको हो । यसअघि छनोटमा ध्वसत्य परियारको 'कैरन', नयनराज पाण्डेको 'यार', सरस्वती प्रतीकाको 'नथिया', ज्ञानशको 'मुङ्ग्या', राज माझलाको 'लिम्बुनी गाउँ', तीर्थ गुरुङको 'पाठशाला' र मोहन वैद्य किरणको 'हिमाली दर्शन' परेका थिए ।

मोहन वैद्यले आधिकारिक वक्तव्य जारी गरेर आफ पुरस्कार प्रतिस्पर्धामा सहभागी नहुने बताएका थिए । आख्यान लेखनमा सक्रिय निहारिकाले यसभन्दा अधि 'चौर हर्षा' उपन्यासबाट पदमश्री पुरस्कार जितिसकेकी छिन् ।

१९९० को दशकमा भोजपुरको नेपालडाँडा, सिम्ले गाउँमा जन्मिएकी 'योगमायाले निरंकुश राणा' शासनको विरोध र अशिक्षित नेपाली समाजलाई संगठित पार्ने काम गरेकी थिइन । उनै 'योगमायाबाटे रथ्यलगत रिपोर्टिङ' गरी तयार पारिएको पुस्तक हो- 'योगमाया' । २२ असार १९९८ मा 'योगमायासहित ६८ जनाले शोषणविरुद्ध नारा लगाउँदै अरुण नदीको उर्लिंदो भेलमा सामुहिक देहत्याग गरेको तथ्यप्रक्रक घटनाले पुस्तकलाई ऐतिहासिक दस्तावेजका रूपमा समेत उभ्याएको छ ।

वार्षिकोत्सवमा एकैपटक २० पुस्तक

शब्दार्थ प्रकाशनको १४औं वर्ष प्रवेशको उपलक्ष्यमा एकसाथ २० वटा कृति विमोचन गरिएको छ । काठमाडौंमा आयोजित 'आफ्नो पुस्तक आफै लोकार्पण' भन्ने अभिव्यक्तिका साथ ३० देखि ८० वर्ष उमेरका २० सष्टाका कृति विमोचन गरिएका हुन् ।

विमोचन भएका कृतिमा लेखक प्रा. शिवगोपाल रिसाल र सम्पादक विनयकुमार शर्मा नेपालको अमरत्वका सम्फना-संस्मरण संग्रह, छेउ न टुप्पो- निबन्ध संग्रह

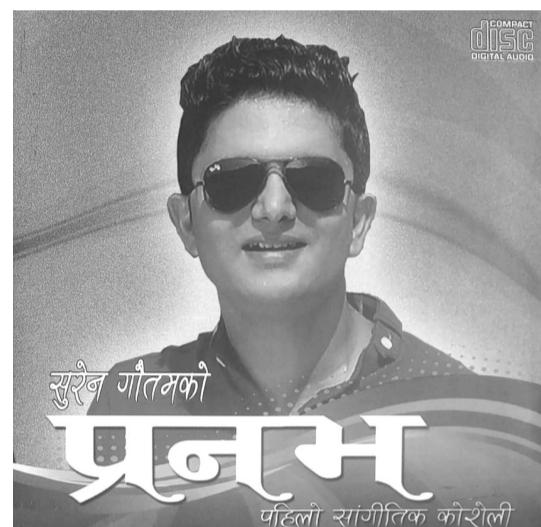
(प्रकाशप्रसाद उपाध्याय), समसामयिक नेपाली समालोचना-समालोचना संग्रह (प्राराजेन्द्र सुवेदी), देवानको औँठी-कथा संग्रह (जनक वाग्ले), भविष्यत्वार्थी- कथा संग्रह (राममणी पोखरेल), चूडाला-उपन्यास (वेदमणि घिमिरे), समीलन-कविता संग्रह (ठाकुर शर्मा), नेपाली गणित कोष- शब्दकोश (महेश्वरप्रसाद उपाध्याय/भाषा सम्पादक विनयकुमार शर्मा नेपाल), सुदर्शन- निबन्ध संग्रह (कमल रिजाल), कोशीको उडान-कविता संग्रह (जा. विदुर चालिसे), प्रेमाञ्जली-मुक्तक संग्रह (विनयकुमार शर्मा नेपाल), निदाउन नसकेका

रातहरू-कथा संग्रह (गोपाल अश्क), जिलेटिनमा फूल- गजल संग्रह (दुर्गाप्रसाद र्घालटारे), ब्रिटिस ओइदर- कथा संग्रह (रामहरि पौड्याल), राप-उपन्यास (चन्द्रमणि पोडेल), मानव अधिकार शब्दकोश- शब्दकोश (माधव रेग्मी/कैलाशकुमार शिवाकोटी), मुक्तकाञ्जली- मुक्तक संग्रह (तिलशी प्रभास), सैद्धान्तिक आधार : प्रायोगिक विश्लेषण- समालोचना संग्रह (जीवन जीवन्त), अनेक विधा अनेक दृष्टि- समालोचना संग्रह (अन्विका अर्याल) र आभास- उपन्यास (विनोदकुमार श्रेष्ठ) रहेका छन् ।

सभापति र प्रमुख अतिथिविनाको कार्यक्रममा कोशकार वसन्तकुमार शर्मा नेपाल, साहित्यकार प्रदीप नेपाल, वरिष्ठ राजनीतिज्ञ दीनानाथ शर्मा र त्रिलोचन शर्मा ढकाल, समाजसेवी असीता सुमार्गी सहभागी थिए ।

कार्यक्रममा साहित्यिक पत्रिका वैजयन्तीले वैजयन्ती स्रष्टा सम्मान पनि गरेको छ । यस वर्ष इन्द्रकुमार श्रेष्ठ 'सरितालाई' कथा विधामा, डा. लेखप्रसाद निरौलालाई समालोचनातर्फ, भाष्कर भण्डारीलाई निबन्ध विधामा, वासुदेव अधिकारीले गद्य कवितामा, वासुदेव पाण्डेयले गजल र प्रभा भट्टराईलाई छन्दकविता विधाको सम्मान प्रदान गरियो ।

सुरेनले ल्याए प्रनम

गायक सुरेन गौतमले नयाँ गीत एल्बम प्रनम बजारमा ल्याएका छन् । एल्बममा छेक्यो डाँडा, रेशमी पर्दा, लौन के भो, मेची टेक्के, पिंजडाको सुरुक्षा, सेतै दाक्यो तुसारोले गरी ५ गीत छन् । पेसाले कृषि विज्ञ सुरेनको प्रनमभासा विक्रम थापा, श्रद्धा पौडेल, प्राचीन व्यान्ड र गायक सुरेनले संगीत भरेका छन् । गीत भरत देउराली, तुलसी बस्नेत, सुनील चित्रकार, श्रद्धा र सुरेन आफैले लेखेका हुन् ।

सुरेनले रेशमी पर्दाको म्युजिक भिडियो पनि बजारमा ल्याएका छन् । भिडियो युट्युबमा करिब १ लाख ५ हजारले हेरिसकेका छन् ।

असोज अन्तिममा फेसन विक

'द फेसन विक नेपाल २०१८' आयोजना हुने भएको छ । आउँदो असोज अन्तिममा हुने फेसन विकमा नयाँ मोडलहालाई पनि अवसर दिने उद्देश्यले अडिसन भइरहेको आयोजकले जिताएको छ । फेसन हब नेपाल र उत्तम क्रिएसनको आयोजनामा फेसन विक हुन लागेको हो ।

फेसन विकमा नेपाली अभिनेता/अभिनेत्री तथा नयाँ मोडल गरी करिब ४० जना च्याप्यमा उत्रिने फेसन डिजाइनर उत्तम बनेपालीले बनाए ।

तीन दिन हुने फेसन सोमा कलाकार तथा मोडलहरूले राष्ट्रिय तथा अन्तर्राष्ट्रिय फेसन डिजाइनरबाट निर्मित पहिरन रनवेमा प्रस्तुत गर्नेछन् । मौलिक डिजाइनलाई फ्रयुजन बनाएर प्रस्तुत गर्ने बनेपालीले बताए । विकका लागि केही नयाँ मोडल छनोट गरिएको र थप आउँदो शनिवारको अडिसनबाट छनोट गरिए बताइएको छ ।

डिबिड्मा चलचित्र डोली

सामाजिक प्रेमकथानक फिल्म डोलीको डिबिड कार्य सकिएको छ । राजबहादुर सानेको लेखन र निर्देशनमा बनेको फिल्मको प्रदर्शन मिति भने तय भइसकेको छैन ।

यसअघि वृन्दावन, वीरांगनालगायत फिल्म निर्देशन गरेका सानेले डोलीको प्रदर्शन मिति छिटै तय गरिए जिताएका छन् । सानेकै लेखन रहेको फिल्ममा किशोर खतिवडा, पृथ्वीराज प्रसाई, सानिया खान, हिउला गौतम, संगीता नापित, प्रिया रिजाल, अर्जुन गुरुङ, नवीन रेग्मी, प्रशान्त भण्डारी, दामोदर खतिवडा, सतीश खतिवडा लाग्नाले अभिनय गरेका छन् ।

कपोरेट

आइएमई र सुमेरु अस्पतालबीच सम्झौता

आइएमई लिमिटेड र सुमेरु अस्पतालबीच प्रिमिलेज कार्डबाहकलाई सुमेरु अस्पतालमा छुट दिने सम्झौता भएको छ । सम्झौतामा आइएमई लिमिटेडका क्षेत्रीय प्रतिनिधि प्रमुख माधव कुमार र सुमेरु अस्पतालका निर्देशक दिलीप डंगोलले हस्ताक्षर गरेका थिए । सम्झौतामा आइएमई प्रिमिलेज कार्डबाहक सेवाग्राहीले सुमेरु अस्पतालको सेवामा १० प्रतिशत छुट पाउने जिताइएको छ । त्यस्तै आइएमईमा कार्यरत कर्मचारी र आइएमईका निजी व्यावसायिक साफेदारले १३ प्रतिशतसम्म छुट प्राप्त गर्ने व्यवस्था मिलाइएको जिताइएको छ । यो सुविधा अस्पतालभित्रको सेवामा मात्र लागू हुनेछ ।

यो सुविधा लिनका लागि आइएमईले प्रदान गरेको आइएमई प्रिमिलेज कार्ड, कर्मचारी परिचयपत्र वा आइएमईमा आबद्ध भएको प्रमाणपत्र अस्पतालको ओपिडी शाखामा देखाउनुपर्ने जिताइएको छ । सम्झौता ५ वर्षका लागि लागू हुने गरी गरिएको छ । आइएमईसँग आबद्ध सेवाग्राहीलाई विभिन्न सेवामा सुलियतपूर्ण सुविधा प्रदान गर्न चाहियो सभन्ने उद्देश्यका साथ यस्ता कार्यक्रमहरू सञ्चालन गर्दै आइएमई युपका जनसम्पर्क व्यवस्थापक राजु पौडेलले बताए । कम्पनीले सेवा शुभारम्भको १८५०० वर्षसम्म युपका जनसम्पर्क व्यवस्थापक राजु पौडेलले बताए । आइएमईले सेवा शुभारम्भको १८५०० वर्षसम्ममा देशभरमा १ सय ७४ आइएमई सेन्टरसहित ७५ जिल्लाका ८ हजार १ सयभन्दा बढी सब-एजेन्ट र बैंक तथा वित्तीय संस्थाका शाखामार्फत विदेशमा कार्यरत नेपालीले पठाएको रकम छिटो, छरितो र सुरक्षित रूपमा आफन्तको हातमा पुऱ्याउने गर्दै आएको जिताइएको छ ।

प्रभु बैंकले आखा शिविर चलाउने

प्रभु बैंक लिमिटेड र त्रिपुरेश्वरसिंह नेपाल अँखा अस्पतालबीच अँखा शिविर सञ्चालन गर्ने सम्झौता भएको छ । सम्झौतामा प्रभु बैंकका प्रमुख कार्यकारी अधिकृत अशोक शेरचन र नेपाल अँखा अस्पतालका प्रमुख कार्यकारी अधिकृत अशोक शेरचन गरिएको छ ।

सम्झौतामा प्रभु बैंकको आर्थिक सहयोगमा नेपाल अँखा अस्पतालसँगको सहकार्यमा भौगोलिक विकटताले पर्याप्त स्वास्थ्य सेवा पुग्न नसको ठाउँका आर्थिक रूपले निम्नस्तरका अँखाका बिरामीलाई लक्षित गरी अँखा शिविर सञ्चालन गरिनेछ । अँखा शिविर भौगोलिकता तथा मौसम अनुकूलतालाई ध्यान दिँदै चैत सम्बन्धित विभिन्न सम्पन्न गरिसक्ने जिताइएको छ । अँखा शिव

भ्रष्टाचारीलाई...

ठेका लिएर अलपत्र पारेको छ। पछिल्लो समयमा रौतहटको लालबकैयामा पप्पुले अलपत्र छाडेको पुलकै कारण झुँगा दुर्घटना भएर चार व्यक्तिको निधन भएको छ भने धेरै व्यक्तिहरू घाइते भएका छन्। प्रधानमन्त्रीले पप्पु कन्ट्रक्सनले गरेको त्यो भ्रष्टाचार देखेनन के तोकिएको समयसीमा भित्रमा निर्माण सम्पन्न गर्नु नीतिगत भ्रष्टाचार हो कि होइन? अहिले पनि पप्पु कन्ट्रक्सनले मुलुकभर धेरै ठाउँमा निर्माणसम्बन्धी ठेका लिएको छ तर उसले लिएका ठेका पट्टाहरूमा १०/२० प्रतिशत मात्र काम सम्पन्न भएपनि पप्पुलाई कारबाही गर्न किन प्रधानमन्त्रीले खुट्टा कमाईहरूको छन्, के प्रधानमन्त्रीलाई अर्को प्रमाण चाहियो कि? प्रधानमन्त्रीले धेरै पटक करेको अनुहार होइन व्यवहार हेर्न भन्दै आफ्ना नातागोता, आफन्तवाद, कृपावाद र सामियावाद केही चल्दैन भन्ने गरेका भएपनि व्यवहारमा तीक त्यसको उल्टो देखेको छ। पप्पु कन्ट्रक्सनका मालिक रहेका रैनियार संघीय समाजवादी फोरमका सांसद हुन्। ओली नेतृत्वको सरकारमा संघीय समाजवादी फोरमका अध्यक्ष उपेन्द्र यादव उपप्रधानमन्त्री सहित स्वारूप्य तथा जनसच्चानमन्त्री रहेका हुनाले प्रधानमन्त्रीले पप्पु कन्ट्रक्सनलाई कारबाही गर्न सकेका छन् न भन्नेर्पर्दछ प्रधानमन्त्री ओलीले अनुहार हेरे की हेरेनन्। प्रधानमन्त्रीले भ्रष्टाचार नदेखेने चम्पा लगाउन भएको छ। नत्र भने पप्पु कन्ट्रक्सनका मालिकलाई जेलको हावा खुवाउन दुई तिहाईको समर्थन प्राप्त प्रधानमन्त्रीलाई केले रोकेको छ? समयसीमा भित्र निर्माण कार्य सम्पन्न नगर्ने पप्पु कन्ट्रक्सनजस्ता धेरै निर्माण व्यवसायीहरूले नै ठेकापटा पाउने गरेका छन्। गुण्डा र सरकारी उच्च तहका कर्मचारीहरूलाई घुस दिएका कारण उनीहरूले सेटिङ्गमै ठेका पट्टा

नेकपातित्र...

विरोध सुरु गरेका छन् भने नेकपाले अहिले नै जिल्ला प्रदेश तथा जनवर्गीय संगठनहरूको निर्माण गर्न सकिएको छन्। आउँदो महाधिवेशनलाई लिएर अहिले नै नेकपातित्र एक प्रकारको भुसको आगो सलिङ्गदै गएको छ। आ आकारका पक्षमा बढी समर्थकहरू पार्न दुवै अध्यक्षहरू सक्रिय भएपछि नेता तथा कार्यताहरू भने अन्यौलीमा परेका छन्। पार्टी एकीकरण भएपछि विभिन्न कार्यदलहरू गठन गरिएपनि त्यस्ता कार्यदलले दिएका प्रतिवेदनहरू माथि दुवै अध्यक्षले छलफल चलाउन थालेका छन्।

नेकपातित्र एकताको गृहकार्य गर्न गठित कार्यदलहरूले दिएका प्रतिवेदनहरूमाथि छलफल सुरु भएपनि म्यान्डेटको दुरुपयोग गर्दै कतिपय जिल्लामा सिफारिस गरिएको भन्दै केन्द्रीय सचिवालयमा उजुरीहरूपर्न थालेका छन्। तत्कालिन एमालेभित्र निर्वाचनबाटै कमिटीहरू चयन हुने

प्रचण्डलाई...

गिरिजाप्रसाद कोइरालाई समेत सम्फिए। उनको अभियतिवाट सबैले बुझे- आउने दिन जनयुद्धका कमांडर प्रचण्ड र उनको टिमिका लागि असुभ दिन आउनेवाला छ।

प्रचण्डले गिरिजालाई सम्पदै भनेपिरिजाबाबुले भनेको हो, हिजो कसले कता के गयो भन्नेमा तानातान नगरौ, शान्ति सम्पूर्ति गयो, हामीले लोकतान्त्रिक अन्तरिम संविधान बनायो, अब चुनावमा जाऊँ, विगतका कुरालाई छाडिएनुस्। मेरै कर बलमा बेत्ता र सत्य निरूपण तथा मेलमिलाप आयोग गठन गराएको हो। अहिले यही आयोगका कारण अप्टेरोमा परियो।

यी दुवै आयोगमा ६१ हजारभन्दा बढी जनगुणासो छन्, तिनको छानबिन भइरहेको छ। यता प्रधानमन्त्री ओलीको नेतृत्वको सरकार जनयुद्धकालीन सबै मुदामा पीडितलाई क्षतिपूर्ति र पीडकलाई नामामारको दण्ड दिएर उन्मुक्ति दिने तैयारीमा लागेका छन्। तर, जतिसुकै निम दण्ड दिए पनि प्रचण्डसमेत दण्डभागी हुनेछन्। यही पीरले अहिले प्रचण्डलाई जेल पर्न भयले सताएको विश्लेषहरू बताउँछन्।

फौजदारी अभियोगमा माफी दिन नसकिने अन्तर्राष्ट्रिय मानवाधिकारवादीहरू जुन्मुर्हरहेकाले पनि प्रचण्डलाई अन्तर्राष्ट्रिय अदालतमा उभिनुपर्ने हो कि भने भयले सताउन थालेको बुझिदैछ।

पाउने गरेकाले तोकिएको समयसीमा भित्रमा कुनै पनि कार्य सम्पन्न नहुने भएपछि निर्माण कार्यको लागत समेत बढ्ने र त्यसको मार जनतालाई पर्ने भएको छ।

भ्रष्टाचारको जड सिंहदरबार र बालुवाटारमै रहेको छ। यी दुवै ठाउँ सफा हुने हो भने भ्रष्टाचारमा कमी आउन सक्छ तर राजनीतिक पूँच र द्रव्यमोहका कारण सिंहदरबार र बालुवाटार फोहरमैला भईरहेका बेला त्यसैलाई बल पुऱ्याउनको लागि सरकारले गोपनियताको हक सम्बन्धी विधेयक संसदमा दर्ता गरेको छ। उक्त विधेयकमा उल्लेख गरिएका प्रावधानहरू जस्ताको तरसै पारित भएमा अब भ्रष्टाचार मौलाउने र नवकली सर्टिफिकेट ल्याएर सरकारी उच्च तहमा पुऱ्येहरूको संख्यामा उल्लेखनीय बृद्धि हुनेछ। सार्वजनिक पदमा बसेका व्यक्तिको शैक्षिक योग्यता सम्बन्धी कुनै कुरा उठाउन नपाइने भएपछि अधिकायार दुरुपयोग अनुसन्धान आयोग र प्रधानमन्त्री कार्यालय अन्तर्गत रहेको राष्ट्रिय सतर्कता केन्द्रसमेत अपाङ्ग हुने निश्चित जस्तै भएको छ। अधिकायार दुरुपयोग अनुसन्धान आयोगलाई संविधानले नै दिएको अधिकारलाई बदेज लगाउने गरी गोपनियता विधेयकमा केही प्रावधानहरू राखिएका छन्। ती प्रावधानहरूले गर्दा अब अधिकायार दुरुपयोग अनुसन्धान आयोगले शैक्षिक योग्यता, नवकली सर्टिफिकेट, घुसाहोरी, जस्ता कार्यालय हरैन नसन्ने भएकाले त्यस्तो आयोगको औचित्य नै के रह्यो र?

प्रधानमन्त्री ओलीले भन्ने गरेको भ्रष्टाचारमा शून्य सहनशीलता भनेको यही हो। गोपनियता राख्नु पर्न भन्दै सार्वजनिक पदमा बसेका व्यक्तिको बारेमा बोल, लेख, प्रशारण गर्न नपाइने हो भने त्यस्तो व्यक्ति भ्रष्टाचारमा चुरुम्चु डुन नसक्न। त्यसैले सरकारले संसदमा पेश गरेको गोपनियता सम्बन्धी विधेयक तत्काल फिर्ता लिएर भ्रष्टाचारमा शून्य सहनशीलता अपनाउने विधेयक बनाउन उपर्युक्त हुनेछ।

काठमाडौं...

गरेका भएपनि माओवादीभित्र त्यस्तो अभ्यास नमएको र केन्द्रले नै नेतृत्व तोकिदिने गरेकोले समस्या उडिएको नेकपाका नेताहरूले बताउन थालेका छन्। निर्वाचित पदाधिकारीहरूलाई वेवास्ता गर्दै जथाभावी सिफारिस गर्न थालिएको भएपनि निर्वाचन जिल्ला कमिटीका पदाधिकारीहरूमध्ये रोलक्रम अनुसार मापदण्डले नाहेकने नेतालाई पहिलो प्राथमिकतामा सिफारिस गर्नुपर्नेमा अर्को गुटको मान्छेलाई किन ल्याउने भन्दै आ आफ्नाना गुटको बचाउमा जिल्ला तहका र केही माथिल्लो तहका नेताहरू लोगेका हुनाले विरोध सुरु भएको छ। गण्डकी प्रदेशमा ओली पक्षले माधव नेपाल पक्षलाई पेलेर सिफारिस गरेको भन्दै केन्द्रमा उचुरी परेको छ भने अन्य प्रदेशहरूलाई समेत त्यस्ता उचुरीहरू आउन थालेका छन्। अहिलेको समस्याको जड भनेको आउँदो महाधिवेशनबाट नेतृत्व हत्याउने उद्देश्यले नै सिफारिस गरिएको हुनाले नेकपातित्र विस्तारै भुसको आगो सल्लैदै गएको छ।

ठिठो, छरितो, भरपर्दो, सरल

सरस्तो दरमा डकुमेण्ट, पार्सल तथा कार्गो नेपालको
हरेक ठाउँमा पठाउनु परेमा यती एअरलाइन्समा
सरपर्क गर्नुहोला।

सरपर्क: ०१ ४४८६९५५७, ०१ ४४६५५८८८ Ext. ९०८, ९९८,

Yeti Airlines operates 7 Jetstream-41 advanced turbo prop aircrafts catering to widest network sectors every day.

Yeti Airlines Domestic Pvt. Ltd. Corporate Office: Tilganga, Kathmandu, Tel: 4465888 Fax: 4465115 Reservations: 4464878 (Hunting Line), Kathmandu Airport: 4493901 Email: reservations@yetiairlines.com +Bhadrak: 023-455233+ Biratnagar: 021-536612+Tumlingtar: 029-575120+Janakpur: 041-520047+Bharatpur: 056-523136+Palpa: 061-464888+Bhairahawa: 071-527527+Nepalgunj: 081-526556+Dhangadi: 091-520004 For any service suggestions, call ९७७-१-४४६५८८८ (Ext. ६२१) or email us at feedback@yetiairlines.com

ठेकेदारलाई...

सरकारले बेलमा भूतानी नदिएको आरोप लगाउन थालेका छन्। पप्पु कन्ट्रक्सनले तराई मधेशका अनेकौ सडक र पुलको ठेका लिएको भएपनि अहिले ती सबै अलपत्र भएका छन्। राजनीतिक अडमा ठेका लिने र निर्माणमा ढिल्लई गर्दा धनुषा, सिरहा, सर्लाही, रौतहट र पर्सामा पनि निर्माणित पुलहरू बन्न सकिरहेका छन्। त्यस्ता ठेकेदारलाई केन्द्रले संघीय सरकारले गोपनियताको हक सम्बन्धी विधेयक संसदमा दर्ता गरेको छ। उक्त विधेयकमा उल्लेख गरिएका प्रावधानहरू जस्ताको तरसै पारित भएमा अब भ्रष्टाचार मौलाउने र नवकली सर्टिफिकेट ल्याएर सरकारी उच्च तहमा पुऱ्येहरूको संख्यामा उल्लेखनीय बृद्धि हुनेछ। सार्वजनिक पदमा बसेका व्यक्तिको शैक्षिक योग्यता सम्बन्धी कुनै कुरा उठाउन नपाइने भएपछि अधिकायार दुरुपयोग अनुसन्धान आयोग र प्रधानमन्त्री कार्यालय अन्तर्गत रहेको राष्ट्रिय सतर्कता केन्द्रसमेत अपाङ्ग हुने निश्चित जस्तै भएको छ। अधिकायार दुरुपयोग अनुसन्धान आयोगलाई संविधानले नै दिएको अधिकारलाई बदेज लगाउने गरी गोपनियता विधेयकमा केही प्रावधानहरू राखिएका छन्। ती प्रावधानहरूले गर्दा अब अधिकायार दुरुपयोग अनुसन्धान आयोगलाई आपाङ्ग राखिएका छन्। निर्माणमा गर्दा त्यस्तो व्यक्ति भ्रष्टाचारमा चुरुम्चु डुन नसक्न। त्यसैले सरकारले संसदमा पेश गरेको गोपनियता सम्बन्धी विधेयक तत्काल फिर्ता लिएर भ्रष्टाच